

An dat ass jo schonn eigentlech eng Tëscheform tëschent där kompetenzorientierter, där méi staark kompetenzorientierter Approche am Fundamental, woubäi mer och do Notten hunn, net op 60, mee awer mat A-, B-, C-, D-Notten, an am Secondaire, wou mer dann eriwerginn op eng Benoutung op 60, an den éischten dräi Joer zousätzlech iwwert deen dote Complément au diplôme, deen eigentlech, souguer wann ee reng vum Datum hir kuckt, méi laang a Kraaft ass wéi déi kompetenzorientéiert Approche am Fundamental.

Mee ech denken, datt et – haut op jidde Fall – e flotten a sënnavollen Tëscheschrëtt ass tëschent der kombinierter Method mëttlerweil jo och erëm am Fundamental ..., well do waren d'Notte jo ganz verschwonnen a mer hu se awer als A-, B-, C-, D-Notten erëm zousätzlech och agefouert, souwuel an den Evaluatiounen wéi awer och herno an de Bilan-intermediairen. A mir hunn awer och gläichzäiteg dann am Secondaire an den éischte Joren eng Approche, déi uschléisst un d'kompetenzorientéiert Approche, awer mer wiesselen natierlech och ab der Septième dann op d'Benoutung op 60, déi ee souwuel an de Prüfungen wéi och an de Bilanen erëmfënnt.

Dat gesot, wëll ech nach eng Kéier ënnersträichen, datt et schwéier ass, eng kloer an einfach Äntwert heirober ze ginn, well mer ganz ënnerschiddlech Fächer hunn, ënnerschiddlech Finalitéiten, ënnerschiddlech Inhalter an ënnerschiddlech pedagogesch Approchen an deene Fächer do erëmfannen. An deem muss natierlech och d'Evaluatioun Rechnung droen, dofir géif ech éischter warnen: Kommt, mer ginn net ze vill strikt, kloer Reegelen, déi iwwergräifend iwwer sämtlech Fächer mussen gëllen. Kommt, mer probéieren op där anerer Säit, wuel et anzeschränken, wuel et ze guidéieren, eng Reflexioun pro Fach ze féieren an dann ze kucken, wéi d'Gewichtung dann ass tëschent där enger Approche an där anerer Approche. An et ass dat, wat mer zanter enger Rei vu Jore maachen. An et ass deen Exercice, wou ech eigentlech géif invitéieren, souwuel de SCRIPT wéi awer och d'Programmkommissionen, domadder weiderzefueren.

Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Educationminister Claude Meisch. Da ginn ech d'Wuert un d'Madamm Cecchetti fir eng Zousazfro.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Villmools merci, Här Minister. Just ganz kuerz: Dir hutt gesot, et ass Bottom-up an d'Eltere kënnen och intervenéieren bei den Direktiounen, falls se net zefridde sinn. Mee hei, mengen ech, geet et jo awer haaptsächlech drëms ... et geet ëm Sproochen. Well Dir hutt jo gesot: „vill Fächer.“ Ech verstinn, wat Der gesot hutt, mee ech kann awer net verstoen, firwat am Engleschen, wat eng Sprooch ass, wou een eng Sprooch léiert, aneschtens evaluéiert gëtt – wat a mengen Ae méi korrekt ass – wéi dann am Franséischen. Wann een den Double dépassement hält, wat jo eppes ass, wou een als Eltere ka reklaméieren goen, mee wann de Proff einfach seet: „Ech verbessern et esou“, da verbessert hien et esou.

Et ass eigentlech dat, wou een eigentlech, obschonn et eng Bottom-up ass, awer och als Ministère vläicht kéint Gesprécher siche mat deene Plazen, wou dat do nach gemaach gëtt. Well mir hu ganz kloer och gesot kritt vu Proffen: „Et ass en Ausschlusskrittär. Et gëtt iwwert d'franséisch Sprooch gesënnert an de Classiquen.“ An dat fannen ech awer dann e bësse schued, well et schonn eng Sprooch ass, zu där vill Kanner net esou den Zougang hunn a wou se sech Méi ginn. A souguer, wa se dann iwwert d'Hallschent richteg hunn, hu se dann awer – ech soen elo – eng

Datz. An dat ass jo null motivant. Do ka jo kee mir elo zielen, datt dat iergendeppes mat Pedagogie a mat Léieren ze dinn huet.

Also ech ka mech u meng Zäit erënnere, ech weess wéi dat ass, wann ee sech vill Méi gëtt an dann ass een esou just oder esou just net un der Moyenne an et huet ee wierklech ganz vill richtig, mee et ginn einfach esou vill Punkten ofgezunn, datt een ... Et ass einfach deen Deel, an ob Der do awer net wëlles hutt, vläicht mat den Direktiounen zesummen oder mat ..., och wann dat Bottom-up soll goen, awer do d'Gespräch ze sichen an e bësse verständlech ze maachen, firwat et net méi soll par double dépassement goen. Also ech hoffen, ech hu mech elo däitlech genuch ausgedréckt.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An d'Wuert geet zrëck un den Här Educationminister.

M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse | Ech denken, dat ass Iech gelongen, an ech denken och, datt ech Är Fro verstanen hunn.

(Hilarité)

Jo, ech hu jo gesot, mir sinn net um Enn vum engem Prozess, an ech mengen, datt mer béides brauchen. Dat ass de Prinzip souwuel bei der Curriculum-Entwécklung wéi awer och bei Methode vum Evaluatioun, datt mer Enseignanten hunn an de Programmkommissionen, déi zesummegeat sinn aus Enseignant- en aus alle Schoulen aus deene jeeweilege Fächer an déi do zesummekommen a kucken: „Wat mussen mer am Contenu änneren a wat mussen mer och vläicht bei den Evaluationsmethoden änneren?“

Mir hu viru fënnf Joer awer och eeben déi Kompetenz fir de SCRIPT bäigesat, fir dat ze encadréieren. A béides ass amgaangen, sech ze fannen. An do kann et natierlech och sinn, datt et duerch d'Approche an deem enge Fach – wou mer awer och den Historique mussen kucken vum deene jeeweilege Fächer, wou mer vläicht och heiansdo mussen kucken: A wat fir engem Land, op wat fir engem Universitéit sinn déi Profen ausgebild ginn? Mat wat fir engem Background komme se do? Mat wat fir engem Gewunnecht maache se dat doten och? – méi schnell an eng nei Richtung gaangen ass wéi vläicht an deem anere Fach.

Ech mengen awer och – an dat ass meng Experienz aus de leschte Joren –, datt et wichteg ass, déi Schrëtt ze maachen, déi och e ganze Corps enseignant bereet ass matzemaachen. An Dir kennt mech an heiansdo gëtt mer nogesot, ech géif do ze vill schnell no vir goen an ze vill dirigistesche virgoen. Hei héieren ech elo e bëssen de Contraire eraus.

Ech mengen, mir brauche grad hei, wou et ëm dat alldeeglecht Geschäft awer och vum Enseignant geet, och d'Adhesioun vun den Enseignanten, fir esou Ännerungen wéi déi dote virzehuelen. Mir hu Richtlinne virginn opgrond vum deene prinzipielle Richtlinnen, wat elo net heescht: Et gëtt nach en Double dépassement oder et gëtt kee méi. Mee opgrond vum deene prinzipielle Richtlinnen ass de Spillraum, deen d'Commission-nationalen hunn, eigentlech och ageschränkt ginn. An doropshin ass och en Exercice gewiescht, fir ze kucken, wéi d'Evaluationsmethoden, an och pro Fach, ugepasst ginn. Deen Exercice ass net ofgeschloss an ech denken, datt mer och do weider mussen driwwer nodenken, wat Sënn mécht a wat net Sënn mécht.

Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Educationminister Claude Meisch.

3. Dépôt d'une proposition de loi par M. Mars Di Bartolomeo

An d'Wuert geet elo un den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo fir den Depot vun enger Proposition de loi. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), auteur | Merci, Här President. Ech maachen dat am Numm vun eiser Institutionskommissioun. An déi Proposition de loi, déi dréit am Moment véier Ënnerschrëfte vum deene véier Rapportere vum deene verschiddene Kapitele vum der Verfassung. Mee esou wéi dat an der Institutionskommissioun ausgemaach war, sinn och déi aner Kollege vum deenen anere Gruppéierungen oder Fraktiounen wëllkomm, fir déi Proposition de loi matzeënnerzeechen.

Just an dräi Wieder, ëm wat et geet: Et geet ëm den Droit de recours virum Verfassungsgericht. Wann no de Walen an der Chamber eng Incompatibilitéit vum engem Mandat festgestallt gëtt, da kann deejeinege Kandidat-député virum Verfassungsgericht no ganz klore Prozeduren e Recours areeche. An dat selwecht gëllt, wann en cours de mandat eng Incompatibilitéit festgestallt gëtt. Da kann den Deputéierten, dee schonn en place ass, och e Recours géint esou e Constat maachen.

Ass déi Aschätzung vum der Chamber bei engem Kandidat-député rechtens, da kann dee Kandidat net untrieden. Ass déi Decisioun bei engem Deputéierten, deen hei sëtzt, an deen och kann hei sëtzen, bis dass d'Verfassungsgericht seng Decisioun geholl huet, rechtens, jo, da muss en d'Parlament verlossen an engem anere Plaz maachen.

Dat ass an e puer Wieder de Sënn vum dëser Proposition de loi. Déi kann, vu dass mer se matzäit depouéieren, mat bal 100%eger Sécherheet scho gëlle fir déi nächst Legislativwalen. A wéi gesot, déi Kollegen, déi nach mat wëllen Ënnerschreien: Déi Proposition de loi läit hei beim President respektiv am Sekretariat, fir dat ze maachen.

Villmools merci, Här President, och fir d'Kulanz.

1811 – Proposition de loi portant modification :
1° de la loi électorale modifiée du 18 février 2003 ;
2° de la loi modifiée du 27 juillet 1997 portant organisation de la Cour constitutionnelle

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Di Bartolomeo.

4. 7671 – Projet de loi portant modification de la deuxième partie, livre III, titre Ier, du Nouveau Code de procédure civile, en vue de la réforme de l'arbitrage

Den zweete Punkt um Ordre du jour vum de Mëtten ass de Projet de loi 7671, eng Ofännerung vum neien Zivilverfahresgesetz am Kader vum der Reform vum Arbitragegesetz. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum dësem Projet de loi, den honorabelen Här Charles Margue. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

M. Charles Margue (déi gréng), rapporteur | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir stëmmen mam 7651 (veuillez lire: mam 7671) eng Reform, wou schonns länger, wierklech laang drop gewaart gouf, an dat ass dësen vum Arbitrage. Un der Nummer vum dësem Gesetzesprojet gesi mer, dass e schonns méi laang ënnerwee ass. Dëse Projet ass och ze gesinn am méi breede Kader vum der Reform vum Code civil.

D'Justizministesch Sam Tanson huet dëse Projet de 15. September 2020 deposéiert, den Dag drop hu mer en an der Justizkommissioun dann eng éischte Kéier behandelt an den Avis vom Staatsrot, dee krute mer den 10. Mee 2022. Den 23. November hu mer opgrond vun deem Avis eng Serie Amendements parlementaires ugeholl. Den 23. Februar (veuillez lire: Den 28. Februar) krute mer den Avis complémentaire vum Staatsrot, hunn deen den 8. Mäerz zur Kenntnis geholl an de schréffleche Rapport de 15. Mäerz unanime ugeholl.

Ëm wat geet et an dësem Gesetzesprojet? Wéi gesot, mer reforméiere vu Grond op eis aktuell Gesetzgebung iwwert den Arbitrage, déi am Exposé des motifs, ech zitieren, als „suranné“ qualifizéiert gëtt. Se ass mat der Zäit punktuell ugepasst ginn, mee quant au fond geet se op napoleonesch Zäiten zrëck.

Den Arbitrage ass besonnesch fir d'Geschäftswelt interessant an en ass virun allem net ze verwiessele mat deem, wat mer Mediation nennen.

Beim Arbitrage gëtt en onparteiessen Arbitrer genannt, deen an engem Konflikt soll tranchéieren. Dat sinn déi Leit, déi och esou um Terrain hin- an hier lafen als onparteiessen Arbitrer. Et ass eng Alternativ, fir Konflikter kënnen ze schlichten, en parallèle zu de staatleche Juridictionen oder soss Schlichtungsinstanzen. Domadder ginn och déi entlaascht respektiv bleift hinnen en Deel vun der Aarbecht erspuert. An den Zäitfacteur ass beim Arbitrage och een, dee wichteg ass, wa Parteien sech eens ginn a wëlle méi schnell weiderkommen.

Den Arbitrage huet sech op internationalem Plang besonnesch zënter de 50er-Joren entwéckelt. Lëtzebuerg huet 1983 d'New Yorker Konventioun iwwert d'Unkennung vun den Arbitragedecisionen vum 1958 ratifizéiert a Lëtzebuerg ass fir den internationalen Arbitrage gutt situéiert. Ëmsou méi wichteg ass et, en zäitgeméisse Rechtskader ze hunn. Mir sinn hei och erëm an enger Situatioun, wou mer kënnen Standuertpolitik maachen.

(Interruption par M. André Bauler)

Här Bauler, do si mer. Eis Villsproochegkeet an eis Interkulturalitéit si wichteg Trëmp an der internationaler Kompetitioun; Versteesdemech a Gespier, fir ze wëssen, wéi déi verschidde Konfliktparteien ticken engersäits, an anerersäits ass Lëtzebuerg eng Plaz, wou net just dat internationalt Recht bekannt ass, mee wou mer och kompetent sinn an aneren nationale Gesetzgebungen, an anere Gesetzphilosophien an esou eng vergläichend Approche à la base hunn.

Dëst si Qualitéiten, déi den Arbitrage hei am Land zu engem net negligeebale Facteur maache fir d'Kompetitivitéit – ech widderhuele mech – vum Standuert Lëtzebuerg.

Geografesch si mer ausserdeem exzellent situéiert a gutt erreechbar an et ass gewosst, dass eis politesch Situatioun stabil ass. Ech hunn hei a Klammere stoen: net wéi an eisen Nopeschlänner oder op enger Insel, déi net méi an der EU ass. An doduerch hu mer en normatiivt Ëmfeld, wat en Argument ass, fir en Arbitrage zu Lëtzebuerg ze maachen.

Am aktuelle Regierungsprogramm steet, ech zitieren: „Ce mode alternatif de règlement des litiges sera modernisé afin de mettre en avant ses atouts de flexibilité, de rapidité et de confidentialité tout en l'encaissant de garanties appropriées notamment en ce qui concerne le respect de l'ordre public, le droit des parties à l'arbitrage ainsi que le respect des droits de tierces personnes.“

De Projet de loi définiert déi rechtlech Basis vum Arbitrage nei. Dës Basis muss kohärent Reegelen hunn,

déi bekannt an unerkannt sinn an der Geschäftswelt wéinst hirer Effikassitéit, wat d'Exigenzen an d'Contrainté vun enger nützlecher Arbitrageprozedur betrëfft.

A mengem Bericht erspueren ech Iech den Detail vun den Artikelen. Dat steet alles am Schrëfftlechen an an den Documents parlementaires.

Ech soen Iech elo, wat déi dräi grouss Usätz sinn, déi d'Basiselementer vun dëser neier Gesetzgebung duerstellen. Éischten Usaz: Mir gi vum franséischen Droit aus an der Loi-type CNUDCI, der Commission des Nations Unies pour le droit commercial international, also eng UNO-Referenz, wat den Arbitrage commercial ugeet. An aus dësen zwou Quellen hu mer déi bescht Reegelen iwwerholl.

Den zweeten Usaz, dat ass de Choix, e liberale Regime ze schafen, wou mer den Arbitrage facilitéieren, mee wou mer verschidde Litigen aus dem Champ d'application vum Arbitrage ausschléissen, nämlech Litigen tëscht Professionellen a Konsumenten, tëscht Patronen an Ugestalten a Litigen, déi mat Bailen ze dinn hunn am Logement.

Den drëtten Usaz: An dësem Gesetz maache mir keen Ënnerschied, wéi am franséischen Droit – et géif jo och kee Sënn maachen hei zu Lëtzebuerg –, tëscht dem nationalen an dem internationalen Arbitrage.

Op Basis vun dësen dräi Usätz hu mer haaptsächlech de franséische Regime vum internationalen Arbitrage zrëckbehalen.

En Arbitrage kann ugefrot gi vun de Parteien ouni Contrainte, wat d'Form ugeet. Si gi sech eens, wat fir eng Mëssele musse geschlicht ginn a schreiwen dat fest an eng Konventioun, e Compromis. D'Parteien kënnen dat och nach maachen, wa se schonns gerichtelech ënnerwee sinn a sech dann entscheiden, léiwer en Arbitrage ze maachen.

D'Parteien entscheede fräi, wou den Arbitrage soll gemaach ginn, respektiv entscheet den Tribunal arbitral dat selwer. Si gi sech eens, wien a wéi vill Arbitrer et gëtt. Wann et keng Konventioun gëtt, da sinn et der dräi. Se kënnen sech awer och op en Arbitre unique eenegen. D'Konditioun, fir en Arbitrer ze ginn, ass, dass deen onofhängeg an onparteiess ass. Fir en Arbitrer ze revoquéieren – dat kann och virkommen – mussen d'Parteien sech eens ginn.

An da gëtt et e „Juge d'appui“, dat heescht, déi normal Gerichtsbarkeete bleiwen ageschloss. De Juge d'appui, dee kënnt an d'Spill, wann den Arbitrage zu Lëtzebuerg stattfënnt; dann ass et e Lëtzeburger Richter. Deen ass zoustänneg, wann d'Parteien Mësselen hunn, wat d'Arbitrageprozedur ugeet. An dat ass an deem Fall de President vum Stater Bezirksgericht.

An et ass esou, dass während dem Arbitrage d'Parteien weider Demandé kënnen stellen, ausser d'Konventioun hätt dat ausgeschloss oder den Tribunal arbitral fënnt, dass et näischt mam Litige ze dinn huet oder dass déi Demande ze spéit agereecht gouf.

Den Tribunal arbitral kann och Mesures provisoires oder conservatoires ordonnéieren, mee et ass awer déi staatlech Juridiction, déi exklusiv zoustänneg ass bei Saisien.

Den Tribunal arbitral kann decidéieren, dass et Schluss mam Arbitrage ass, wann eng oder déi zwou Parteien net weidermaache mat hiren Demanden – dat kann och virkommen –, d'Saach an d'Längt zéien oder wa se net mat hirer Defense weiderkommen. Oder den Tribunal hält seng Decision einfach op Basis vun den Elementer, déi bis da virleien.

All Drëtten, deen en Interêt an enger Affär huet, ka froen, gehéiert ze gi vum Tribunal arbitral. An deem Fall mussen d'Parteien sech all eens gi mam Tribunal, ob dësen Drëtten och dierf erakommen a gehéiert gëtt oder net.

D'Deliberatiounen vum Tribunal si geheim. D'Konventioun ka virgesinn, dass déi eenzel Arbitrer hire Point de vue personnel kënnen duerleeën, nodeems d'Urteil gesprach gouf. D'Decisionen gi majoritär geholl a si motivéiert.

„La sentence arbitrale a, dès qu'elle est rendue, l'autorité de la chose jugée“, mee wann eng Partei et freet, kann den Tribunal d'Urteil interpretéieren, eventuell Feeler verbessern oder et completéieren, wann et net op all Demanden agaangen ass. Et ka jo och emol sinn, dass en Element vergiess gouf.

D'Sentence arbitrale gëtt eréischt exekutéiert – an dat ass och erëm wichteg fir de juristesche Kader – op Basis vun enger Ordonnance d'exequatur vum President vum Bezirksgericht. Dee kann déi awer och refuséieren, a ganz bestëmmte Fäll awer nëmmen, wou dann en Appell méiglech ass virun der Cour de cassation. Deen ass awer virgesinn, deen Appell.

E Recours en révision virum Tribunal arbitral ass och a bestëmmte Fäll méiglech, wa sech zum Beispill no-dréiglech erausstellt, dass Fraude am Spill war, wann nei Piëcen optauchen, déi déi eng oder aner Partei net op den Dësch geluecht hat, bewosst oder net, oder wa sech herno erausstellt, dass falsch Piëcen am Spill waren.

Wann eng Sentence arbitrale am Ausland geholl gëtt, dann ass se eréischt effektiv op Basis vun enger Ordonnance vum President vum eiselem Bezirksgericht – en gros déi selwecht Prozedur wéi bei engem Arbitrage zu Lëtzebuerg.

Ech si gläich fäerdeg, Här President. Mir kruten Avisen nieft deenen zwee vum Staatsrot: vun der Cour supérieure, de Bezirksgericht aus der Stad a vun Dikrech, dem Escher Friddensgericht, der Handelskammer an der Staatsbeamtekummer, vum Barreau, vun der ULC an der Association luxembourgeoise d'arbitrage.

Déi Avisen hu kloer d'Demarche vun der Reform begréisst. Déi Modernisatioun war absolut noutwendeg an domat gëtt Lëtzebuerg fir den Arbitrage gutt opgestallt. De Staatsrot an d'Juridictionen, genee wéi de Barreau, hu Kriticken a Suggestiounen gemaach, déi dem Text zeguttkoumen.

Esouwäit fir mäi mëndleche Rapport. An deem schrëffleche fannt Dir, wéi gesot, den Detail vun den Avisen, déi zum finalen Text geféiert hunn.

Ech ginn den Accord vun der grénger Fraktioun an ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporteur Charles Margue.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Léon Gloden. Här Gloden, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Léon Gloden (CSV) | Merci, Här President. Dem Rapporteur merci fir säi schrëfftlechen a mëndlechen Rapport.

Mir stëmmen haut déi nei Prozedur fir den Arbitrage. Den Arbitrage geet zrëck op de Code Napoléon an ass zënterhier net méi fundamental changéiert ginn. Den Arbitrage huet awer am internationale System an och hei bei eis zu Lëtzebuerg, wou mer d'Chambre arbitrale bei der Chambre de Commerce hunn, eng wichteg Roll an eng wichteg Plaz an eiselem juristesche System.

De Virdeel vun engem Arbitrage ass eeben, datt zwou Parteien sech kënnen eens ginn iwwert den Arbitrer, deen och kann en technesch Experte sinn, wat eebe bei engem Geriicht net de Fall ass. A gleef mir: Eng Rei Sträitfäll sinn heiansdo ganz technesch! Dat huet och de Virdeel, datt ee kann d'Sprooch eraussichen. Bei engem Tribunal zum Beispill hei zu Lëtzebuerg kënnt Der net soen: „Ech hätt gär d'Urteil op Englesch.“ Mir wëssen: Duerch d'Finanzplaz, duerch den internationalen Stellwäert vu Lëtzebuerg an der internationaler Wirtschaft, ass dat awer e wichtege Facteur. Den Tribunal arbitral kann och en équité statuieren, wéi och eenzel Gerichter.

Wat wichteg ass, ass, datt eeben den Arbitrage net applikabel ass bei verschiddene Matière, wou soi-disant déi méi schwach Partei doduerch kéint en Noddeel kréien, wéi en matière vum Aarbechtsrecht, vum Konsumenteschutz an en matière de bail.

Den Arbitrage ass och confidentiel. An dat ass heiansdo dat Argument, wat een dann och liest an der Press, datt et sech souzese géif em eng geheim Justiz handelen. Dat ass awer net richtig – an de Rapporteur ass och do mat Recht drop agaang –, well een eeben an der Prozedur vum dem Arbitrage zum Schluss muss bei de Richter goen, fir eng Exequatur ze kréien, dat heescht, fir déi Sentence arbitrale, déi Decisioun, kënnen ze exekutieren. An an deem Kader kuckt dann och de Richter, ob keng Atteinte à l'ordre public ass.

Den Arbitrage, an dat ass e wesentlechen Deel vun dëser Reform, gëtt och méi oppe gemaach, well mat dësem Gesetz ass et och elo méiglech, datt een Drëtter kann an der Prozedur intervenieren. Dat war bis elo am Arbitrage net méiglech.

Den Arbitrage ass also eng schnell Prozedur fir de Litige tëschent zwou Parteien, huet och de Virdeel, e bësse wéi bei der Mediation, datt déi zwou Parteien herno awer vläicht virufueren an hirer Geschäftsrelation. Well gleef mir et: Wann ee bis eng Kéier um Geriicht ass, duerno nach eng Kéier tëschent deene selwechte Parteien eng Geschäftsrelation oprechtzeerhalen, dat ass bal net méiglech!

De grouse Virdeel vum Arbitrage ass och, datt et a priori ganz schnell geet: sechs Méint, den Delai ka verlängert ginn. Mir wëssen, datt d'Prozedur bei de Juridictionne wesentlech méi laang ass. An duerfir, in fine – an de Rapporteur ass och dorobber agaang – ass den Arbitrage souzese och e wichtege Wirtschaftsfacteur fir eist Land.

An domadder ginn ech den Accord vu menger CSV-Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Gloden. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Guy Arendt. Här Arendt, Dir hutt d'Wuert.

M. Guy Arendt (DP) | Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, Madamm Minister – Madamm Ministeren! –, ech soen op alle Fall, fir et net ze vergiessen, dem Rapporteur fir säin ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Rapport e ganz, ganz grouse Merci.

Et ass allerdéngs elo schonn hei ganz vill gesot ginn, souwuel vum Rapporteur wéi vu mengem Virriedner, soudatt ech risikéieren, déi eng oder aner Saachen nach eng Kéier ze soen. Mee doppelt gemoppelt hält besser!

Wéi gesot, et ass schonn ugeklungen, eis Texter am Beräich vum dem Arbitrage sinn an d'Jore komm, a mat der Zäit ass et wéi bei allen alen Texter: Et kënnt

zu Onstëmmegkeeten a Lacunen. Mir mussen eis der Zäit upassen. Dofir ass et wichteg, dass mir dësen Text elo frësch op de Leescht geholl hunn, fir en eiser Zäit unzepassen.

Frankfurt, London a Paräis si grouss a wichteg Zentren fir d'Arbitragen, also dës alternativ Règlements de conflits.

Allgemeng belueft gëtt d'Method vum Arbitrage aus verschiddene Grënn, an dat ass och schonn ugeklungen:

Éischtens kënnen des Affären net seele méi séier gereegelt ginn, wéi dat virun engem Geriicht de Fall wier. D'Delaie sinn oft net esou laang. Sécherlech mussen d'Parteien kënnen hir Argumenter austauschen, mee allgemeng daueren dës Affären am Duerchschnitt net esou laang wéi viru Geriicht, an de Léon Gloden ass jo och dorobber, op dee Punkt, agaangen.

En anert Element, wou hien och drop agaangen ass, dat ass: Bei Arbitragë gëtt oft appreciéiert, dass eng gewësse Confidentialitéit besteet, déi et de Parteien zum Beispill a kommerzielle Litigen erlaabt, e bessere Schutz vun ënner anerem dem Secret de fabrication oder Secret des affaires ze waren, wat am Business net onwichtig ass. Bei Geriicht läit alles oppen, och méi confidentiell Elementer vum Dossier – an den öffentliche Sitzungen wuelverstanen. Contrairement zu enger Gerichtsverhandlung, déi öffentliche ass, garantéieren d'Arbitragë méi Diskretioun.

An et ass effektiv net esou, dass do geheim Justiz gemaach gëtt, mee et ass ganz einfach méi einfach an diskreet, fir eebe verschidden Donnéeën vu sengem Business dohinnerzeleeën.

E weideren net onwichtigen Aspekt, dee sech och aus dësen zwee Punkten ergëtt, ass, dass d'Gerichter duerch Arbitragë kënnen entlaascht ginn. Als Alternativ zu Gerichtsaffäre bitt en Arbitrage e Mëttel fir zwou Parteien, sech och aussergerichtlich ze eenegen, an erlaabt esou de Gerichter, sech net och nach zousätzlech mat deenen Affären ze chargéieren.

Ech hat et gesot: Aktuell gi vill international Arbitragen zu Frankfurt, London a Paräis verhandelt, ënner anerem, mee haaptsächlech do. Mee et wier net vu Muttwéll, wann och Lëtzebuerg dës Nisch fir sech géif an Usproch huelen a sech als Zentrum fir Arbitragë weider géif entwéckelen.

Lëtzebuerg huet esou munch Atouten, fir sech esou ze entwéckelen. Mir sinn e Land, dat multinational an haaptsächlech plurilingue ass. Des Weideren hu mir hei am Land och Spezialisten an den néidegen Knowhow, fir esou Affäre kënnen ze behandelen. A mir si gewinnt, souwuel um nationale wéi och um internationalen Niveau ze schaffen. Mir hunn zu Lëtzebuerg souwuel Experten, Wëssenschaftler aus de betroune Secteuren, wéi och Universitären, déi kéinte mat erugezu ginn, fir eeben de Litige méi einfach kënnen ofzewéckelen.

Et sollt een also alles an d'Weeër leeden, fir Arbitragen op Lëtzebuerg unzezielen, an de virleienden Text gëtt eis déi Moyaenen derfir.

Dat gesot, soen ech Iech alleguete Merci fir d'No-lauschteren a ginn heimadder den Accord vum der DP-Fraktioun.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Arendt. An ech ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Dan Biancalana. Här Biancalana, Dir hutt d'Wuert.

M. Dan Biancalana (LSAP) | Merci, Här President. Dir Damme Ministeren, Här President, léif Kolleginnen a

Kollegen, mam Projet de loi, dee mer haut stëmmen, gëtt de Lëtzeburger Arbitrage moderniséiert, esou wéi dat och schonn um internationale Plang de Fall ass. An ech wëllt virop och schonn dem Rapporteur Charles Margue villmools Merci soe fir säin ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Meng Virriedner si schonn op ganz vill Punkten agaangen an de Rapporteur och. Mee ech mengen, virop ass awer ze soen, dass de Koalitiounsprogramm vum 2018 virgesinn huet, dass dës Koalitioun sech enger Modernisation vum Arbitrage wëllt unhuelen, an dat maache mer haut, andeems mer dës Projet de loi stëmmen.

Eng Modernisation ass néideg, well, mengen ech, den Arbitrage eng grouss Plus-value duerstellt. Mir wëssen, en ass net méi zäitgeméis, e staamt aus dem Code Napoléon, an andeems e moderniséiert gëtt, passe mer eis natierlech och hei un, souwuel societal wéi och, wéi gesot, juristes. An natierlech ass den Arbitrage, notament bei kommerzielle Litigen, ee vun de Mechanismen, déi alternativ Léisungen sichen zum gerichtlech System. An ech mengen, dat ass och ganz, ganz wichteg, well och mat Hëllef vun enger Drëtperson aussergerichtlich ka gereegelt ginn.

Mir hunn natierlech esou Prozesser wéi d'Mediation respektiv awer och d'Conciliation. An ech mengen, wat och hei gutt ass bei där Modernisation, dat ass, dass de President vum Tribunal d'arrondissement de Juge d'appui vum engem Arbitrage ka sinn, an natierlech awer och déi onparteiess Arbitrer, déi intervenéieren kënnen.

An ech mengen, och de Juge d'appui – an et ass jo schonn emol hei ugeklungen – ass natierlech eng vun de groussen Neierungen hei am Arbitrage, well hien de Parteien virun der Zesummesetzung vum Tribunal arbitral hëlfe kann, och Hindernisser, déi effektiv se dann zsummefféieren, kënnen deemtsprechend ze iwwerwannen.

A wat, mengen ech, en Novum ass, dat ass, dass d'Arbitrer och Professioneller kënnen sinn, déi effektiv am Droit tätig sinn, awer och Professioneller kënnen sinn aus engem anere Secteur, wat natierlech och do d'Bandbreit deemtsprechend méi opmécht.

An et bleift op alle Fall och wichteg, dass mer hei och weider Alternativen zu de klassesche Gerichtsprozeduren ubidden. A grad eeben dat ass d'Méiglechkeet, fir och e bësse méi schnell an och an engem méi confidentielle Kader – och dat ass schonn hei ugeklungen – an och effikass natierlech de Konflikt tëschent de Parteien ze léisen, awer, mengen ech, och déi Convention d'arbitrage, déi iwwert déi Modernisation hei stattfënn. Ech mengen, och dat ass en Novum, deen nieft de Parteien och dem Arbitrer immens vill Fräiraum bitt, an deem se sech och deemtsprechend beweegen kënnen.

Also, mengen ech, déi Modernisation hei, dat, wat mer nohuelen, ass eng positiv Entwécklung a leent sech un un eis modern Gesellschaft, an deemtsprechend ginn ech och hei den Accord vum der LSAP-Fraktioun.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Biancalana. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, Här President, villmools merci. Ech wëllt just soen, ech mengen, et

ass wierklech alles gesot. De Rapporteur huet en exzellente Rapport gemaach an d'Virriedner sinn op d'Detailer agaangen. Ech wëll dat net alles widerhuelen, ech wëll awer trotzdem vläicht just eng Bemierkung maachen. Wann ee jidderengem nolauschtert, jidderee seet: „Et ass eng Referenz, Code Napoléon, 200 Joer.“ An ech wëll just soen, datt ech en enorme Respekt hu virum Code Napoléon a villerlee Hisiicht, well dat war awer e Gesetzeswierk, dat eis iwwer Joerhonnerte begleet huet an nach ëmmer en immensen Afloss huet. Ech kann nëmmen hoffen, datt déi Aarbecht, déi mir haut leeschten, och eng Kéier esou eng Karriär viru sech huet.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kartheiser. An da wier et un där honorabeler Madamm Nathalie Oberweis. Madamm Oberweis, Dir hutt d'Wuert.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Merci, Här President. Och dem Rapporteur e grouse Merci – wou ass en? Do.

Jo, mir hu prinzipiell kee Problem mat dem Gedanke vun dem Arbitrage. Anstatt déi staatlech Geriichter an domat och déi ëffentlech Gelder dann och ze belastschen, fanne mir déi Iddi a priori net oninteressant. De potenzielle Virdeel baséiert op enger Virstellung vum Arbitrage als enger alternativer Méiglechkeet vun der Sträitschlichtung, déi soumat en Deel vun der Justiz als e Ganzt duerstellt. An dëser Logik dierf den Arbitrage keng Aart autonom Privatjustiz sinn, mee e muss an engem streng reguléierte Kader als en Deel vun der effektiver Justiz funktionéieren.

Matière wéi beispillsweis den Droit de la consommation, den Droit du travail an och den Droit du bail, also wou et eng potenziell méi schwach Partei gëtt, déi besonnesch geschützt muss ginn, passen dofir konsequenterweis net an den Uwennungsberäich vum Arbitrage. De Projet de loi geet jo hei an déi selwecht Richtung, wat natierlech ze begreifen ass.

An dësem Sënn begreisse mir och, am Géigesaz zu deem engen oder aneren Avis, dass dës Matière um Enn vun der jeeweileger vertraglecher Relatioun ausgeschloss bleiwen. All Fuerderung no enger Öffnung vun dëser Reegel ass kloer ofzeleenen an eisen Aen.

Natierlech muss een, fir komplett ze sinn, och e puer bekannt Kritiken erwänen. Hei huet ee beispillsweis de finanzielle Charakter vun engem Arbitrage, deem derzou féiere kann, dass bestëmmt Persounen privilegiéiert kënnen ginn, falls nëmme si de Choix tëscht engem ëffentleche Richter an engem Arbitrage hunn. Hei ass et jo kee Geheimnis, datt éischter grouss Industrie- a Finanzgruppen op d'Méiglechkeet vum Arbitrage zréckgräife kënnen. Geneesou besteet ëmmer de Risiko vun engem Mangel un Transparenz.

Bon, ech verdéiwen déi Punkten elo net weider, mee ech ginn nach op ee Punkt an: Op där enger Säit hu mir d'Objektiv vun der Moderniséierung vum Rechtskader, wat ech novollzéie kann, soulaang mir, wéi gesot, den Arbitrage als en Deel vun der effektiver Justiz gesinn. Allerdéngs liest een op där anerer Säit ëmmer erëm d'Objektiv eraus, Lëtzebuerg als e Standuert vum Arbitrage eeben ze etablieren, deem den Ufuerderung vum internationale Commerce gereecht gëtt. Dëst ziilt also an d'Richtung vun enger Virstellung, wou Lëtzebuerg sech als eng international Arbitragesplaz à la Paräis oder London etabliere wëll, déi duerch seng Attraktivitéit Affären op Lëtzebuerg zéie wëll. All dëst erënnt mech dann éischter un eng Aart Kommerzialisierung, wat grad am Beräich vun der Justiz als e Service public keng gesond Basis ass an eisen Aen.

Ech gesi bei dësem Projet de loi op där enger Säit also eng Rei positiv Punkten, mee op där anerer Säit bleiwen eis och eng Rei oppe Froen iwwreg, an dofir hu mir eng gewëss Skepsis an dowéinst enthalte mer eis och.

Merci villmools.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Oberweis. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Merci dem Charles Margue fir dee gudden schréftlechen a mëndlechen Rapport, an och mir ginn eisen Accord.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Justizministesch Sam Tanson.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Jo, merci alleguerten. Ech fänke mam Här Margue un, dass ech et net vergiessen. Merci fir Äre Rapport, dee mer villes elo erspuert, well Dir sidd ganz am Detail op déi Prozedur hei agaangen.

Vläicht awer e puer méi generell Remarken.

Fir d'éischt emol: Den Arbitrage ass quasi esou al wéi den Droit. Dat heescht, den Arbitrage ass näischt – wéi dat vläicht elo grad nach ugeklongen ass – per se Verwerfliches. Et ass eng Method, fir Litigen ze tritéieren, déi extreem al ass, déi och vill méi wäit zréckgeet wéi den Napoléon, an dat, wat mer hei eigentlech maachen, dat ass, dee Mode, fir d'Litigen op en Enn ze kréien, un déi haiteg Zäiten unzepassen. Well zënter dem Napoléon hu virun allem och d'Aart a Weisen, Geschäfte mateneen ze maachen – well dorëms geet et jo hei –, extreem evoluéiert, an et ass wichteg, dass mer och e modernen an zäitgemësse Kader hu fir den Arbitrage.

Mir hunn eis jo hei wierklech ..., an dat war ee vu menge gréissten Uleissen, dass mer eis e strikte Kader ginn an och empêchéieren, dass et derzou kënn, dass eeben eng Partie faible kéint doriwwer, dass ee vläicht méi Moyenen hätt, dann och – nëmmen an der Theorie – iwwert den Dësch gezu ginn. An duerfir ass jo och eng Exklusiv virgesinn.

Si sinn elo schonn e puermol genannt ginn, mee ech soen et nach eng Kéier: Den Arbitrage kann net a Litigen tëschent professionnelle Consommateuren, tëschent Employeuren a Salariéen an en Matière de bail d'habitation genotzt ginn. Dat ass wierklech eppes, wat reservéiert ass, fir d'Relatiounen tëschent Professionellen ze regelen. Dat ass extreem wichteg!

Dann ass et och esou, dass et eng Matière ass, déi – net nëmmen, mee virun allem – och bei ganz grouse Kontrakter, bei ganz grouse Litigen, déi international Implikatiounen hunn, extreem oft genotzt gëtt, an et ass eppes, wou héichwäertegen Droit oft hannerendrun hänkt, wou eng grouss juristesche Kompetenz gebraucht gëtt, och fir op en Enn vun deene Litigen ze kommen.

Duerfir ass et wierklech en Attraktivitéitsfacteur och fir d'juristesche Plaz hei zu Lëtzebuerg, an ech sinn immens frou, dass mer eis elo haut hei kënnen dee gudden neie Kader ginn. Et entlaascht och bei de méi nationale Konflikter potenziell eis Geriichter, well wann esou Affären, déi reng kommerzieller Natur sinn, wou d'Partei sech eens sinn, wéi se wëllen de Litige solvéieren – also iwwer wéi ee Modus –, dass

dat aussergerichtlich ass. Déi Affären, déi brauchen dann net méi um Geriicht tritéiert ze ginn, wat och gutt ass.

Wat awer och wichteg ass, dat ass d'Method, déi mer hei ugewannt hunn. Et ass schonn ugeklongen, dass et sech aschreift an d'Reform vum Code civil. Hei geet et natierlech net ëm de Code civil, mee ëm d'Procédure civile. Mee mir sinn hei ..., dee Projet, déi alleréischte Versioun vum Projet, ass ausgeschafft gi vun engem Aarbechtsgrupp, dee sech ausernanersetzt mam Droit privé. Dat ass en Aarbechtsgrupp, deem zesummegeesat ass vu Professoren vun der Uni, vu Magistraten, vun Affekoten, déi eigentlech un de Ministère erugetruede sinn – scho viru menger Zäit – mat engem Projet an eis eng Propos gemaach hunn.

Si hu sech hei vun deem inspiréiert, wat am beschten am internationalen Droit gepasst huet, dem franséischen Droit, mee awer och internationalen Arbitragesregelen, an et ass op Basis vun deem Prozess, dee mer do zesumme mat hinne gemaach hunn a weidergefouert hunn, bis et zum Depot vum Projet de loi koom an och den Amendementen, wou mer och de Prozess entwéckelt hunn, fir déi grouss Reform vum Code civil, déi amgaangen ass, wou mer eng Konventioun mat der Uni Lëtzebuerg ofgeschloss hunn a wou mer änlech virgi wéi hei, dat heescht: All déi Leit op en Dësch ruffen, déi wëlle matschaffen un der Reform, deene grouse Reforme vun eise Zivilrecht zu Lëtzebuerg, an da lues a lues eeben esou all eise groussen Text vum Code civil wëlle reforméieren.

Dofir e ganz grouse Merci och vun dëser Plaz aus un alleguerten déi, déi dee Prozess initiéiert hunn, dat heescht, déi Membere vun deem Aarbechtsgrupp, an dann Iech natierlech merci fir den Accord, wann Der en da gitt.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools der Madamm Justizministesch Sam Tanson. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7671. Den Text steet am Document parlementaire 7671¹¹.

Ech wollt Iech drop hiweisen, datt am Artikel 1 dräi Trackchanges hu missen ewechgeholl ginn, dat op der Plaz, wou den Artikel 1228 (4) ofgeännert gëtt. Et sinn dat zwee Punkten, déi duerchgestrach waren, souwéi e Buschstaf, deem ënnerstrach war.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7671 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 58 Jo-Stëmme bei 2 Abstentoungen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Laurent Mosar), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. 8171 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19

Mir kommen elo zum nächste Punkt um Ordre du jour vun dëser Sitzung, dem Projet de loi 8171, enger Ofännerung vum Covidgesetz. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An de Rapport vum deemem Projet de loi ass den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, léif Kollegeginnen a Kollegen, jo, hoffentlech fir d'lescht.

Virun dräi Joer, bal op den Dag genoe, den 21. März 2020, hu mer wéinst der Covidkris hei an der Chamber schwéieren Häerzens opgrond vum Artikel 32 (4) vun eiser Verfassung den Etat d'urgence, deen den 18. März vun der Regierung ausgeruff gi war, fir dräi Méint verlängert. Dat war wuel dee schwéierste Rapport, deen ech jee ze maachen hat, well d'Konsequenz war, dass jiddwer Einzelne vun eis op vill vun eise Fräiheeten huet misse verzichten, fir d'Gesondheet vun der Allgemengheet ze schützen.

Deemools wousst een nach net, wou d'Rees géif higoen. Wou mer eis awer deemools sécher waren, war, dass d'Parlament seng Kompetenzen net méi laang wéi onbedéngt néideg sollt der Exekutiv iwwerloossen, esou wéi dat an anere Länner de Fall war. Émmer erëm huet d'Parlament no deenen éischten dräi Méint a kierzester Zäit nei Gesetzter analyséiert a verofschit, fir der jeeweileger sanitärer Situatioun Rechnung ze droen.

Et si méttlerweil, wann een de Large-Scale-Testing an d'Émgeréits mat eranhëlt, 30 där Gesetzter, net ze schwätze vun all deene Gesetzter, déi mer gemaach hunn, fir op Krisekonsequenzen ze reagéieren.

An der Logik vun deene leschten Ännerungen um Covidgesetz, gi mat dem Gesetzesprojet, deen ech haut virstellen, déi lescht Restriktiounen gestrach. Méiglech ass dat, well déi gesondheetlech Situatioun hei am Land stabiliséiert ass. Wuel zirkuléiert de Virus nach ëmmer a leider kënne mer dee Virus net per Gesetz ofschafen. D'Zuel vun den Infektiounen ass an deene leschte Wochen tendenziell erëm eropgaangen, mee gläichzäiteg ass d'Unzuel vun de Leit, bei deenen de Virus Schlemmeres verursaacht, niddreg bliwwen.

Dofir gëtt et haaptsächlech zwou Erklärungen: Engersäits ass d'Populatioun duerch d'Impfung – mir leien haut bei 80 % –, d'Infektiounen an d'Reinfektiounen méi robust ginn. Anersäits hunn déi Virusvarianten, déi aktuell am Émlaf sinn, e manner schwéiere Verlaf. Dëse Constat erlaabt et eis, déi lescht grouss Restriktiounen opzehiewen.

Dat betrëfft d'Maskepflicht. Aktuell sinn an de Strukturen wéi de Spideeler an den Alters- a Fleegeheimer Masken obligatoresch. Dat fält mat deemem Gesetz ewech. Dir kënnt Iech virstellen, wat fir eng Erlichterung dat fir déi Leit ass, déi während dräi Joer ënner schwierigen Émstänn nach mat de Masken, ganz oft mat deenen FFP2-Masken, aacht Stonnen a méi hu misse schaffen – wat fir eng Erlichterung dat ass! Mir vergënnen hinnen dat vun Häerzen!

An deene selwechte Strukturen, wou sech awer eng vulnerabel Bevëlkerung erëmfënnt, gëllt et weiderhin, virsichteg ze bleiwen. Do wäerten déi Responsabel vun deene jeeweilege Sitten déi noutwendeg Sanitärmoossname jee no Besoin huelen.

D'Ofschafung vun der Maskepflicht heescht awer net, dass d'Leit keng Mask méi droen däerfen. Iwwerall, wou d'Gesetz et net explizitt verbitt, kann ee se weiderhin droen. Da gëtt et och Plazen, déi am sougenannte Vermummungsgesetz opgeléist sinn a wou d'Gesicht am Prinzip fräi muss bleiwen. Fir ze verhënnern, dass een do a Konflikt mam Vermummungsgesetz kënnt, erlaabt dëst Gesetz d'Droe vum Gesondheitsmask op deene Plazen explizitt. Dat ass de Grond, firwat eng Rei Plazen opgeléist ginn, wéi d'Schoulen, d'Spideeler, Altersheimer oder nach den öffentliche Transport.

Wéi gesot, dat heescht net, dass et just op dese Plazen erlaabt wier, eng Mask ze droen. Op all deenen anere Plazen bleift et derbäi, dass een, fir sech an déi aner ze schützen, de Mask droen kann, jo souguer droen soll, wann ee krank ass, fir keen aneren ungestechen. Dat gëllt selbstverständlech och fir all Plazen, wou gesondheetlech Leeschtungen an Usproch geholl ginn, wéi Gesondheitszentren, beim Dokter oder an den Apdikten.

Déi zweet grouss Restriktioun, déi ewechfällt, ass d'Isolatiounsflucht. Aktuell sinn do nach véier Deeg virgesi fir Leit, deenen hiren Test positiv ass. Dës Mesür, déi jo och an der Vergaangenheet scho verkierzt ginn ass, fält also ewech. Mir hu gesinn, dass eng Rei vun Nopeschlänner respektiv Nopeschregiounen och schonns den Isolement opgehewen hunn, ouni dass dat zu gréisserer Problemer gefouert hätt. Mam Isolement fält och d'Obligatioun ewech, dass een der Santé matdeele muss, dass ee positiv ass. Och d'Mesür vum „Reporting“ fält ewech.

Dat heescht awer net, dass d'Zuele vun der Krankheet elo guer net méi gesammelt ginn: D'Santé wäert weiderhin iwwert d'Entwécklung vun der Krankheet informéiert bleiwen, dëst, andeems se automatesch matgedeelt kritt, wa Laboratoire Persounen positiv depistéieren, dëst op Basis vum Gesetz vum 1. August 2018, dat eng obligatoresch Deklaratioun vu verschiddene Krankheete virschreift.

Aneschtens ausgedréckt: Covid-19 kritt keng Sonderstellung méi, mee gëtt als Infektiounskrankheet wéi och anerer consideréiert, wat net heescht, dass ee Covid-19 dofir ënnerschätze soll – fir eeler Leit oder vulnerabel Leit kann d'Krankheet och weider fatal sinn, sou wéi eng Gripp och ka fatal sinn –, mee dat bedeit, dass mir ab elo léiere mussen, mat där Krankheet ëmzegoen.

An deem Sënn ginn och aner Dispositiounen aus dem Gesetz gestrach, dorënner d'Méiglechkeet fir Mannerjäreger tëschent 16 an 18 Joer, fir sech ouni Accord vun hiren Eltere géint Covid-19 impfen ze loosse. Hei gëllt erëm dat normal Recht.

D'Reserve sanitaire, déi eng wäertvoll Aarbecht während der Kris gelescht huet – an ech ënnersträichen dat: Do ass eng super Aarbecht gelescht ginn! –, gëtt och aus dem Gesetz gestrach, woubäi ze ënnersträichen ass, dass Kontrakter, déi aktuell nach gëlteg sinn, normal weiderlafen, bis dass se zu Enn kommen.

Et ginn och eng Rei vun Dispositiounen aus dem Gesetz gestrach, esou d'Dispositioun vum Regime CovidCheck, an da falen och d'Sanktiounen ewech, well et keng Mesüre méi gëtt, déi mat enger Sanktioun verbonnen sinn.

Wat dergéint am Text bleift, si virun allem déi dräi folgend Mesüeren:

Et gëtt séchergestallt, dass d'Donnéen, déi bis elo gesammelt gi sinn, och mam neie Gesetzestext kënne fir Recherchezwecker gebraucht ginn.

D'Méiglechkeet, sech géint Covid-19 an den Apdikten ze impfen, bleift.

An da bleift nach den Dispositif betreffend déi verschidden Zertifikater a Saachen Impfung, Tester a Geneesung. Dës Zertifikater baséieren op engem EU-Reglement, dat nach bis den 30. Juni 2023 gëlteg ass. Duerno suiviere mer déi eventuell nei Richtlinnen.

Sou vill zum Gesetzestext. Elo zu den Aarbechten an der Santékommissioun: Den Text ass den 13. März deponéiert ginn. Dee selwechten Dag ass en an der Kommissioun presentéiert ginn. Den Avis vum Staatsrot ass de 17. März komm. Virgëscher ass en der Kommissioun diskutéiert ginn, a bei där selwechter Geleeenheet ass och de Rapport eestëmmege ugeholl ginn.

Zu den Avisen: De Staatsrot huet sech ënner anerem mat enger Dispositioun betreffend den Traitement vun Donnéeën ausernanergesat an huet proposéiert, déi entspriechend Textpassage ze sträichen. Dat hu mer och gemaach.

Gëschter sinn nach zwee Aweise komm, déi mer net am schréffleche Rapport haten. De Collège médical gradwéi d'Chambre de Commerce soe sech mat der Ofschafung vun deene leschte Restriktiounen averstanen. De Projet de loi, wann en haut gestëmmt gëtt, wäert véier Deeg no senger Publikatioun, also warscheinlech Métt nächster Woch, rechtzäiteg a Kraaft trieden.

Domat kommen ech bal schonn zum Schluss vun deemem Rapport. Am léifsten, Kollegeginnen a Kollegen, géif ech mat engem iwwerzeegtenen „Uff“ dat Ganzt ofschléissen. Dat Schwierigst d'äerft nämlech elo, dräi Joer nom Ufank vun der Pandemie, endlech hannerun eis leien. Mee dat heescht net, dass een de Virus elo soll ignoréieren, well hien ass komm fir ze bleiwen! Do, wou sech vulnerabel Persounen ophalen, gëllt et, besonnesch opzepass. D'Pandemie huet eis drun erënnert, wéi wichteg elementar Virsichtsgeste sinn. Déi solle mer bäibehalen, och bei aneren Eerausforderungen.

Wann een zrëckkuckt, hate mer iwwert déi lescht Joren eng gutt Zesummenaarbecht an der Kommissioun, mat der Regierung, dem Conseil d'État an de berodende Gremien. Zesummen, an dat ass bal eis ganz Gemeinschaft – bal eis ganz Gemeinschaft! – hu mer déi Kris anstänneg gemeeschert. Elo gëllt et, en objektive Bilan ze zéien, eng onofhängeg Evaluatioun vun eise Stärken an och eise Schwächen. Dobäi kënne mer op de Waringo-Rapport an d'OECD-Etüd opbauen. Wichteg ass awer och, d'Erfahrung vum Terrain mat ze berücksichtegen.

D'Konklusiounen kënnen an e sougenannt Pandemiegesez afléissen, e Pandemiegesez, wat net den Usproch kann hunn, all méiglech Situatiounen vorauszesinn – dat Wonnerwierk gëtt et ganz einfach net –, mee dat de Kader soll liwweren, eng Aart Geschierkëscht eeben.

Mat dëser Demarche kënne mer déi richteg Léieren aus der Kris zéien an esou e Gesetz kann awer op kee Fall d'Parlament ersetzen, wann et drëm geet, esou